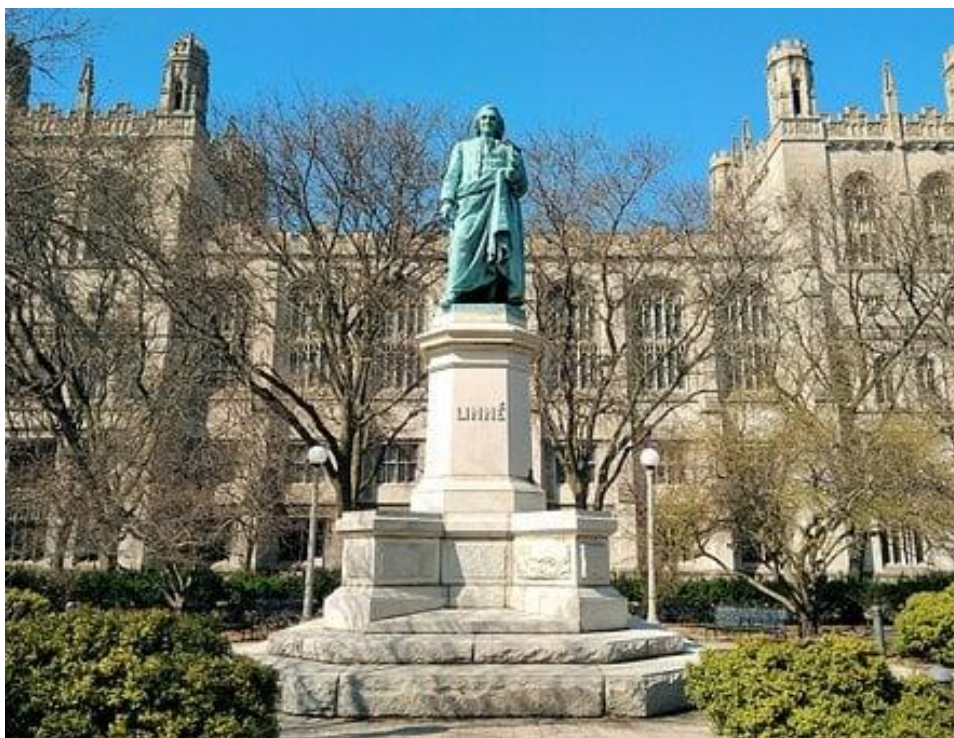

Länets gemensamma mediebank

MEDIECENTER VÄRMLAND

CARL VON LINNÉ - BLOMSTERKUNGEN

*Det här temabladet innehåller Mediecenter Värmlands filmer om Carl von Linné!
Filmerna är direktlänkade till SLIPlay – ctrl-klicka på titeln och strömma/beställ!*

OM MEDIECENTER VÄRMLAND

Mediecenter Värmland är länets gemensamma mediebank!
Här kan alla medlemmar, från barnomsorg till vuxenfortbildning, avgiftsfritt välja bland cirka 25.000 titlar.

Mediecenter Värmland tillhandahåller inköpt film, UR:s radio/tv-program, pussel & spel och robotar.
Hos oss kan du även beställa talböcker – vi har tillgång till mer än 100.000 böcker från Legimus.

HUR BESTÄLLER JAG?

Du hittar hela vårt utbud i vår internetkatalog sliplay.se/mediecentervarmland.

För att strömma eller beställa material via webben måste du skapa ett konto!
Har du några funderingar, ring oss på 010-833 10 60 eller skicka en e-post till mcv@regionvarmland.se

OBS! Dina elever kan också göra konto på SLIPlay och strömma själva! (elevinloggning)

Gör så här för att skapa konto:

Gå till sliplay.se/mediecentervarmland. Klicka på "Bli medlem här". Fyll i dina uppgifter och klicka på "gå vidare". Du får nu en e-post med en länk som du ska följa. Där får du fylla i ytterligare några uppgifter samt välja lösenord. När du sparar är din registrering klar och så fort vi godkänner din registrering (under kontorstid) kan du börja använda ditt konto.

Du kan också välja något av de single-sign-on-alternativ som finns – ytterligare information om hur du gör hittar du [här!](#)

Dina elever kan också göra egna konton på www.sliplay.se/mediecentervarmland och strömma programmen direkt i sina datorer, smartphones eller iPads. En annorlunda läxa kanske...?
De skapar sina konton på samma sätt som pedagogerna och när detta är klart måste du godkänna deras konto. Du hittar deras ansökningar under "elevregistreringar" på din SLI-Play-inloggning (under ditt namn). OBS! Godkänn bara de elever som är dina!

[Här hittar du en lathund för dina elever!](#)

Målgruppen är en rekommendation från oss och leverantören. Det är du som pedagog som avgör för vilka åldrar du vill visa filmen!

FILMER:

Pollinering

På våren är insekterna igång och har mycket att stå i. Pollinerare är jätteviktiga för att befrukta blommorna så att nya frön och frukter bildas. Blommorna lockar insekterna med nektar och pollen men också med färg och dofter. Vi lär oss vad pollinering är och vilka som hjälper till med befruktningen. Pollinering är livsavgörande för hela vår planet så att vi kan få mat och att det blir nya växter.

Speltid: 4 min. **Målgrupp:** 6–12 år. **Utförande:** Strömmande.

Sveriges Historia – del 10 – Upplysningens tid 1719-1809

Det stora nordiska kriget är slut och stormakten Sverige är en spillra av sitt forna jag. Frihetstiden inleds. När Karl XII skjuts till döds i Norge tar hans syster Ulrika Eleonora över tronen, men måste dela med sig av makten till riksrådet och ständerna. Under drygt ett halvt århundrade dominerar idealet om frihet från kungligt envælde den svenska politiken. Inte bara kungamakten tappar auktoritet, också kyrkans män förlorar sitt tolkningsföreträde. Linné, Celsius, Polhem med flera gör nya upptäckter och uppfinningar. Frihetstiden får ett abrupt slut i augusti 1772 då en ny epok av envælde och despotism inleds med Gustav III:s statskupp. Med tiden växer missnöjet med kungens maktfullkomlighet, revolutionära vindar blåser in från Frankrike och Gustav III:s öde beseglas med skottet på Operan 1792. Efterträdaren Gustav IV Adolf gör sig snart impopulär och när Sverige förlorar hela östra delen av riket, dagens Finland, i krig mot Ryssland blir kungen avsatt.

Speltid: 45 min. **Målgrupp:** från 7 år. **Utförande:** Strömmande.

Pollinering, fotosyntes och Linné

Varje vår är det som om naturen föds på nytt. Nya knoppar och nya blommor finns överallt i naturen. Men hur går det till egentligen? Jo, bakom allt finns ett samspel mellan växter och insekter. Här får vi veta mer om pollineringens mystiska och fantastiska värld, och vi lär oss om s k korspollinering, tvåbyggare och även självpollinering. Blommornas fotosyntes finns också förklarad. En av de mest

kända svenskarna genom tiderna är Carl von Linné. Vi får en kort presentation av honom och hans livsverk.

Speltid: 14 min. **Målgrupp:** 7–15 år. **Utförande:** Strömmande.

Blommande växter

Sedan dinosauriernas tid har det funnits blommande växter. Vissa har oansenliga blommor, medan andra knappt går att ta ögonen ifrån: Prunkande, ståtliga, doftande och rasande vackra! Men vad är det som skiljer ut blommande växter från andra, och gör dem unika? Med hjälp av 3D-modeller skildras bland annat hur blommande växter ser ut i detalj, och hur de

fortplantar sig. Filmen är indelad i fyra olika avsnitt som kan användas separat i undervisningen. Blomväxtens uppbyggnad, Pollination och befruktning, Växters utveckling, Könlös fortplantning.

Speltid: 28 min. **Målgrupp:** från 7 år. **Utförande:** Strömmande.

Växter – fotosyntesen och strategier för att överleva

Växterna är en av livets grundstenar. De kan göra sin egen mat av solljus samtidigt som de frigör syre så vi kan andas. Det kallar vi för fotosyntesen. Växter är också mat för djur och människor. Precis som oss människor gör de allt för att överleva. Får de inte nog med näring genom sina rötter har vissa arter utvecklats till köttätande växter. De undviker att bli uppätta genom att bilda taggar, eller vara giftiga eller att skrumpna ihop vid beröring. Växterna har också finurliga sätt att sprida sig på. Genom vind, vatten eller djurens avföring. Växterna är mer viktiga för vår tillvaro än vi anar.

Speltid: 13 min. **Målgrupp:** 8–12 år. **Utförande:** Strömmande.

Djurens indelning – en introduktion – med Carl von Linné

Överallt måste man ha ordning och reda - annars blir saker väldigt röriga. Det gäller även i naturen. Den svenska vetenskapsmannen Carl von Linné skapade ett system för att kartlägga naturen - både växter och djur. Det systemet används ännu idag. I den här filmen får vi lära oss vad som gör ett djur till ett djur. Vilka olika

djurgrupper det finns inom ryggradsdjur och ryggradslösa djur. Vad är en art? Och vad är ett däggdjur? Carl von Linné guidar oss genom filmen och visar exempel på indelning och i ett quiz ska ett djur bort, allt för att träna indelningen av djur. Undervisningen i biologi ska behandla följande centrala innehåll i årskurs 4–6 - Livets utveckling och organismers anpassningar till olika livsmiljöer. - Hur djur, växter och andra organismer kan identifieras, sorteras och grupperas. - Några historiska och nutida upptäckter inom biologiområdet och deras betydelse för människans levnadsvillkor och syn på naturen.

Speltid: 1 min. **Målgrupp:** 9–12 år. **Utförande:** Strömmande.

**Du vet väl att eleverna kan göra egna konton och strömma media?
Här hittar du en [lathund till elevkonto på SLIPlay!](#)
En annorlunda läxa kanske?**

Honungsfabriken

Vad är det egentligen som händer när bin gör honung? Varför far de omkring bland blommorna? Och vad gör fjärilar, humlor och skalbaggar, som också är där? Vad skulle hända oss människor om de här insekterna inte fanns?

Speltid: 2x9 min. **Målgrupp:** 10–12 år. **Utförande:** Strömmande.

Frihetstiden II – några svenska snillen

Om Carl von Linné, Anders Celsius och Wilhelm Scheele och deras upptäckter.

Speltid: 16 min. **Målgrupp:** 10–12 år. **Utförande:** Strömmande.

Vi lär oss om – Klassificering – att gruppera organismer

Ute i naturen finns det mängder med olika arter av djur, växter och svampar. Men hur kommer det sig att vi grupperar de som just djur, växter och svampar? Det ska vi lära oss i den här filmen! Vi lär oss bakgrunden till den moderna klassificeringen som vi har i dag, och vilken inverkan Carl von Linné har haft på den. Vi går

igenom begrepp som art, släkt, patogener och sporeväxter. Vi lär oss dessutom vad domäner är för något, och varför alla organismer har ett latinskt namn. En film som förklarar klassifikation för elever i mellan- och högstadiet när de läser om ämnet biologi.

Speltid: 15 min. **Målgrupp:** 10–15 år. **Utförande:** Strömmande.

Carl von Linné

Carl von Linné är idag världsberömd för sina upptäckter inom naturvetenskapen. Trots att Linné levde på 1700-talet lever hans idéer fortfarande kvar. I det här utbildningsklippet lär du känna Linné och får veta mer om vad som formade honom. Klippet tar bland annat upp Linnés viktigaste idéer kring systematik och att namnge arter.

Speltid: 6 min. **Målgrupp:** 10–15 år. **Utförande:** Strömmande.

Från pollination till fröspridning

Ibland förvånas vi över en björkkvist som växer i taksrännan, eller finner blommor i trädgården som vi med säkerhet inte har sått. Av denna film framgår vilka raffinerade metoder som växter under lång tid har utvecklat i syfte att breda ut sig och föröka sig. De olika filmavsnitten beskriver välkända inhemska växters förökningsprocedur, allt ifrån pollinering till mogna frön. Vi får en ingående presentation av lindens, lönnens, björkens och almens fröspridning, likväl som maskrosens. Inte alla växter har en så förträfflig utbredningsmetod. Många träd lockar till sig diverse djur med hjälp av färgglada och söta frukter. Dessa frukters kärnor tar inte skada under matsmältningen utan förflyttas till andra platser där de planteras med hjälp av djurens avföring. Framförallt är det fåglar som bidrar till växternas utbredning. Ibland hjälper även vi människor till med fröspridningen genom att frön som fastnar på våra kläder därmed förflyttas till nya omgivningar där de ifall de har tur, faller av i god jord.

Speltid: 18 min. **Målgrupp:** från 10 år. **Utförande:** Strömmande.

Carl von Linné

Carl von Linné föddes i Småland på 1700-talet och kom att bli ihågkommen som blomsterkungen. Hans vetenskapliga arbete lade grunden till dagens biologiska forskning och han hann med att namnge så många som 5,900 olika växter.

Speltid: 18 min. **Målgrupp:** från 10 år. **Utförande:** Strömmande.

Pollinering

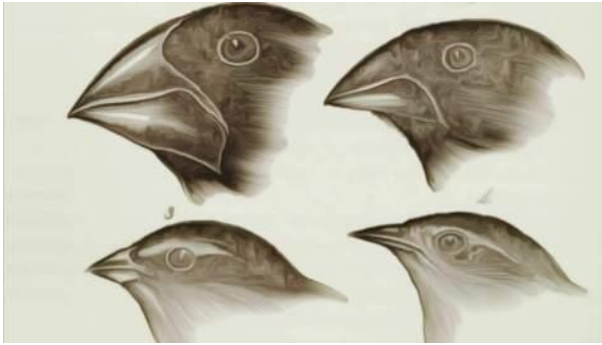
Animerade utbildningsklipp kan vara en stor hjälp för en lärare som själv saknar möjlighet att utföra experiment i klassrummet, eller när hen behöver visa detaljer som hade varit omöjliga att se med blotta ögat. Med animationer kan man till exempel zooma in på detaljer, så att kemiska och biologiska processer blir tydliga. För att nya blommor ska bildas måste en blomma pollineras. Men visste du att processen kan ske på olika sätt med hjälp av vindpollinering, insektpollinering, självpollinering och korspollinering? Målet med det här utbildningsklippet är att eleven ska lära sig de olika sätt som en pollinering kan gå till på.

Speltid: 4 min. **Målgrupp:** 12–15 år. **Utförande:** Strömmande.

Temabladen är till för att inspirera dig och underlätta för dig i ditt arbete. De innehåller tips på material och länkar inom resp. område. Allt är länkat till Mediekatalogen!

Du hittar alla temablad på vår hemsida www.regionvarmland.se/mediecenter

Har du andra områden du vill ha ett temablad till?
E-posta eller ring oss så hjälper vi dig!

[Evolutionsbiologins grunder och teorier](#)

Allt sedan antiken har forskare försökt sig på att kategorisera och beskriva livet som finns på vår planet. I denna film ges en historisk översikt över hur världsuppfattningen och systematiken förändrats genom arbete av bland annat Aristoteles, Plinius, Linné, Lamarck fram till Charles Darwins som i och med publikationen av *The Origin of Species* presenterade det naturliga

urvalet som är grund för den i dag erkända evolutionsteorin, i vilken molekylärbiologin har gett djupare insikt om härstamning och ärftlighet. Filmen är indelad i 4 olika avsnitt som kan användas separat i undervisningen. 1: Evolutionsteorier 2: Fossil & mosaikdjur 3: Åldersbestämning 4: Homologi och analogi.

Speltid: 34 min. **Målgrupp:** från 11 år. **Utförande:** Strömmande.

[Bieffekten](#)

Utan humlor och bin skulle en stor del av vår livsmedelsproduktion vara omöjlig. De skapar förutsättningar för allt levande. Runt om i världen växer nu oron för att naturliga pollinerare håller på att dö ut och ersättas av snabbproducerade bin och humlor i stora fabriker. Vi står inför ett hot vars konsekvenser vi inte kan föreställa oss, en tyst miljökatastrof. Den här välgjorda

dokumentärfilmen är inspelad i bl.a. Sverige, USA, Tyskland och Spanien.

Speltid: 40 min. **Målgrupp:** från 13 år. **Utförande:** Strömmande.

Du vet väl att du kan låna robotar från Mediecenter!

Vi har 5 olika robotar du kan låna i fyra veckor -
Ozobot, Blue-Bot, Sphero, Lego WeDo 2.0 och Dash & Dot

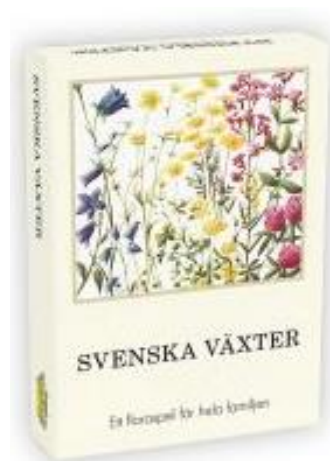
RADIOPROGRAM

[Bildningsbyrå – tänka på strömmen: Carl von Linné – blomsterkungen och rasismen](#)

Carl von Linné har under århundraden hyllats för sitt arbete att kartlägga naturen. Redan på 1700-talet, när han systematiserade växter och djur, myntades frasen Gud skapade och Linné ordnade. Men på senare år har hans delaktighet i statens kampanj mot samer och hans nedsättande beskrivningar av asiater och afrikaner fått uppmärksamhet. Han har kallats både rasismens stamfader och en av världshistoriens mest inflytelserika rasistiska ideologer. Hur såg Linnés liv ut? Och kan man verkligen kalla honom rasistisk?

Speltid: 2 min. **Målgrupp:** pedagoger. **Utförande:** Strömmande ljud.

PUSSEL OCH SPEL

[Svenska växter](#)

Kortspel som bygger på Björn Ursings Flora. Samla 27 olika familjer (100 växter) från växtvärlden. Växternas namn anges både på svenska och latin. Spelet är utformat av journalisten och biologen, Karin Bergqvist. Dubbelkortlek: 100 kort. Lämplig ålder: 10 år och uppåt.

TIPS PÅ LÄNKAR:

[Svenska Linnésällskapet](#)

En sida där ni kan hitta mängder med fakta om vår Blomsterkung Linné. (<http://www.linnaeus.se/>)

[Uppsala universitet](#)

Här presenterar Uppsala Universitet forskning med utgångspunkt från en av universitetets mest berömda professorer genom tiderna, Carl von Linné. (<https://www.uu.se/om-uu/historia/linne/>)

[Linnés Råshult](#)

Om Carl von Linnés födelseplats Råshult – Sveriges tionde kulturresevat. (<https://linnesrashult.se/>)

[Linnéträdgården](#)

Här kan du läsa om Linnéträdgården – en historisk pärla att besöka mitt i Uppsala. Här finns också Linnémuseet. (<https://www.botan.uu.se/vara-tradgardar/linnetradgarden/besok-linnes-hem-och-tradgard/>)